

Mladi u projektu izgradnje demokracije

Pismo norveškog koordinatora Projekta demokracije u jugoistočnoj Europi, gospodina Geira Hetlanda

Kad je ovaj projekt 1997. godine pokrenut u Norveškoj, kao suradnja između Srednje škole Strand i Općine Sandnes, te predstavljen Hrvatskoj mreži Zdravih gradova od strane Ureda projekta Zdravi grad Sandnes, cilj mu je bio pomoći promicanju izgradnje demokracije u jugoistočnoj Europi. Projekt je formalno dio Gradskog plana Sandnesa do 2017. godine i financira ga norveško Ministarstvo vanjskih poslova, Norad, kao i škole i gradovi koji u njemu sudjeluju.

Kroz suradnju gradskih projekata i nacionalnih mreža Zdravih gradova Hrvatske i Norveške umrežene su i njihove srednje škole te po uzoru na norveške lokalne demokratske modele, kao što su Dječja gradska vijeća, Učenička vijeća, Vijeća mladih i Mini parlamenti mladih, projekt je prihvaćen od strane glavnih Zdravih gradova u Hrvatskoj, bilo u vidu samostalnih projekata ili kao nadopuna i osvježenje sličnim projektima.

U prošle smo dvije godine također započeli suradnju na izgradnji demokracije sa školama u Bosni i Hercegovini te Srbiji i Crnoj Gori. Te su škole posjetile naše međunarodne radionice u Norveškoj i Hrvatskoj, zajedno s učenicima i nastavnicima iz drugih zemalja sudionica.

Strategija nam je bila prikazati svoje demokratske modele ljudima zaduženim za raspodjelu sredstava u školama i na političkim pozicijama u zemljama sudionicama. Kao rezultat, održavaju se redovni sastanci Vijeća mladih gradova i županija, pod predsjedanjem gradonačelnika, gdje se manja sredstva iz općinskih i županijskih budžeta dodjeljuju Vijećima mladih, nakon demokratskog procesa provedenog među svim učenicima lokalnih škola. Novac se koristi za zdravstvenu i socijalnu zaštitu, obrazovanje, ekologiju i klubove mladih.

U nekim slučajevima, politička administracija koristi naša Vijeća mladih kao izvor za gradsko planiranje održive budućnosti, u skladu s ideologijom Zdravih gradova Svjetske zdravstvene organizacije.

Činjenica da gradonačelnici prihvaćaju vođenje sastanaka Vijeća mladih, gdje se učenički predstavnici u demokratskom procesu bore za novac za svoje škole, mlade uči koliko je važno dijeliti i činiti ustupke.

Motivacija za obavljanje poslova međunarodnog koordinatora u ovom projektu

Geir Hetland

uglavnom se odnosi na osobne obveze da radimo posao koji je koristan za ljude koje poznajemo i cijenimo. Veliki ljudski potencijal, koji očigledno postoji u školama koje su članice mreže i nevladinim organizacijama u ovom dijelu Europe, zaslužuje više od profesionalne skromnosti, gledašite je norveškog koordinatora.

Projekt demokracije je također imao neke popratne učinke.

Primjer novih ideja o suradnji lokalnih vlasti i mladih u ovom projektu je suradnja škola i policije u Istri, u projektu pod nazivom »Razgovor umjesto nasilja«, koji su predstavili norveški policajci na sastanku u Labinu, u srpnju 2004. Sljedeći primjer je prošlogodišnje sudjelovanje škola naše mreže u tri ekološke radionice Norveškog lokalnog programa »Agenda 21«. Godine 2003. 60 učenika i 101 nastavnik naše norveške škole u Strandu bili su pozvani provesti tjedan dana u pet različitih hrvatskih škola u mreži Zdravih gradova. Norveške su učenike ugostile lokalne hrvatske obitelji, nakon internetske suradnje hrvatskih i norveških učenika iz raznih škola o različitim predmetima.

Prošle dvije godine je 350 učenika iz tih norveških škola radilo jedan dan na raznim poslovima, kako bi prikupili novac kojim bi

se poboljšali uvjeti u školi članici mreže u Bosni i Hercegovini, kojoj je to najpotrebnije. Predstavnici Učeničkih vijeća iz obje škole su se susreli u obje zemlje kako bi razmotrili razna rješenja.

Učenici svih zemalja članica mreže se sastaju svake godine i razgovaraju o problemima i nadanjima za budućnost. Osim što uče i vježbaju demokratsku debatu i odlučivanje, učenici također razvijaju međunarodna prijateljstva i razumijevanje kultura. Učesnicima iz Norveške to je također pružilo jedinstvenu priliku da dobiju novo nadahnuće za svoju demokraciju, koju često uzimaju zdravo za gotovo. Budući da dolaze iz Norveške, socijalne države, susret s entuzijazmom i predanošću manje sretnih učenika je našim mladim predstavnicima pružio nov i koristan uvid u vlastitu životnu situaciju.

Zahvaljujem svim odgovornim ljudima na pruženoj mogućnosti da progovorim u tako važnom okruženju. Od naših prvih kontakata u Ljetnoj školi u Istri 1997. godine, vaš je doprinos ovom projektu izgradnje demokracije bio od velike važnosti.

S poštovanjem i divljenjem,
Geir Hetland, koordinatore projekta Strand, Norveška, 28. svibnja 2005.